

Hírletel díj helyben:	
Egész évre	8 frt
Félévre	4 frt
Negyedévre	2 frt
Vidékre 1 frttal több.	
Hirdetési díj:	
Egész oldal	20 frt
Fél oldal	10 frt
Negyedoldal	5 frt
Ezenfelül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.	

SZABADSÁG.

MEGJELENIK HETENKINT HÁROMSZOR:
VASÁRNAP, KEDDEN és CSÜTÖRTÖKÖN.

— Egyes szám ára 10 kr. —

A szerkesztőség és kiadóhivatal:	
VII-ik kör, Virág-utca, 887-ik házszám.	
Ugy a kéziratok, mint a hirdetések ott vétetnek fel.	
„Nyiltér” sora 15 kr.	
Kisebb hirdetéseknel minden szó után 5 kr. és a kincstári illeték számítatik.	

Felhívás előfizetésre.

Másfél évtizedet gázolunk, sok baj sok csalódás érte lapunkat, de azért utjáról le nem tért soha. Tévedhettünk, de a hibát iparkodtunk jóvá tenni.

Nekünk nincsenek külön ígéreteink, multunk nyitott könyv a közönség előtt, csupán annyit idértünk, hogy jövőnk hasonló lesz a multhoz.

Kérjük lapunk terjesztését és az előfizetések megújítását, mi, tőlünk telhetőleg iparkodni fogunk a pártolást továbbra is kiérdemelni.

A szerkesztőség.

Lapunk mindazon rendelői, a kik hátralékban vannak, sziveskedjenek tartozásukat mielőbb kiegyenlíteni.

A kiadó.

A romlott társadalom.

Irta: BOBULA TITUSZ.

A társadalom ellenségei között nem kis helyet foglalnak el azok, kik a családi élet ellen akár teoriában, akár gyakorlatban küzdenek, sőt első sorban ezeket lehetne a társadalom ellenségeinek tekinteni.

A társadalom alapját a család képezi; s ezért a ki a családi életet kicsinyli — megveti, ellene küzd, méltán megérdemli, hogy a társadalom ellenségei gyanánt tekintse őket, sőt nem a társadalom, hanem a haza és az összes emberiség is. Mert minél több olyan ember lesz a társadalomban, a ki a családi életet kerül, attól irtózik, annál tágabb útja lesz a kihágásoknak, annál jobban tért foglal az erkölcsstelenség, a romlott társadalom.

Franciaországban a mult században az udvar példája megmértelyezte a népet. Ezen és ezen nőttek fel anélkül, hogy atyai vagy anyai szeretet tárgyai lettek volna. Szaporodtak az angyalcsináló és kerítőnök intézetei. A romlott társadalom minden aljasságot eltűrt, megbocsájtott. Szaporodott a nőtlenség száma és az ifjúságban test és vérré vált ama gondolat, hogy a nőülés csak az illúziók kielégítésére való. Már pedig ezt családalapítás nélkül is el lehet érni, mire való tehát azért apai gondokat venni az ember nyakába?

S az ily gondolkozási módnak az lett a következtetése, hogy a társadalom minden tagja megvesztegethetővé lett, mert a könnyelmű élet igen sok pénzt követelt.

A század végén Franciaország egy nagy vértenger lett. Több ország példáját nem is szükséges idehoznom, mert a többi országok csak Franciaország példáját majmolják ma is . . .

A mi ifjaink is irtóznak a házasságtól és azok nagy része ha nőül is, vajmi sokszor

csak «politikából» «spekulációból» házasodik és évről-évre nagyobbodik a nőtlenség száma.

Lássuk ennek egy néhány okát:

Először: Ferde irányu exagerált nevelésű, extravagans ifjúságot teremtenek, mely vakon tolja magát az élvezetek karjába, már akkor is, midőn még az életet nem ismeri és annak valódi elveit nem képes méltányolni.

Sokan a felső iskolákból, de van eset rá, már a gymnasiumból mint tehetetlen aggok kerülnek ki.

Másodszor: A nőket az intelligencia nagyvilági hölgyekké képezi, de dolgozni, fáradni nem tanítja. Innen van, hogy intelligens leányaink nagy része olyan férjhez nem megyen, ki mellett dologtalanul meg nem élhet. A gyermekekben nem ápolgatik az alárendeltség érzete és az engedelmisség, innen van, hogy nőink uralkodni szeretnek. Lehet-e vagy nem, azt nem kérdik.

Harmadszor: A legszegényebb osztály leányaiból szintén nagyvilági hölgyeket szeretne nevelni. Pedig a szegény leány, há dolgozni nem tud, nagyra lát, nem egyhamar kap férjet.

Negyedszer: A szertelen fényűzés melyet a társadalom minden osztálya bálványoz, óriási összegeket emészt fel, különösen a nők részéről. Ez is elriaszt sok szegény tisztességes ifjút.

Ötödször: Gyűlölik a gyermeknevelést. A kicsik a cselédek karjain nőnek fel és már is tudnak annyit, hogy szülőiket keserítsék. A gyermekeket hozzászoktatják a fényűzéshez, de nem a nyomorhoz, mely annak természetes gyermeke. Ez is aztán a romlott társadalomra vall.

Hatodszor: A nép fiai a katonáskodás után, készen megromolva jutnak haza.

Hetedszer: A nymbus mindenről lehullt. Az eszményiség mindennünnen eltűnik, a vastag anyagiasság bilincseiben leroskadunk. Ami előttünk nem eszmény, nem ideál többé, csak virág, melyet letörünk és ha meguntuk eldobunk. Az ifju nemzedék beleéli magát az önzés szellemi világába, úgy, hogy minden csak az «én»-en fordul meg. Minek tartani költséggel és fáradsággal nő, mire nevelni gyermekeket mikor a házasság örömeit, lehet izlelni nőtlenség állapotban is.

Miért szeretni, szerelmet vallani, midőn úgy is szerte foszlik az illúzió, melyet az ifjú felhevült képzelete alkot magának. Hisz gyermekeket csak annak kell nevelni, ki vagyont hagy hátra majd, hogy legyen ki osztózzék rajta . . . S kinek vagyona nincs, az ne is házasodjék mert a biztos nyomorba süllyed.

Csak részben soroltam elő a nőtlenség okait és azt a nyomorult gondolkozási módot, mely ifjaink nagy részénél meghonosult.

Kérjük azért a szülőket, hogy tanítsák meg arra gyermekeiket, mily nehéz az élet és ne hagyják őket munka nélkül. Hogy utalják

meg a fényűzés bábjátékait és szoktassák hozzá fiaikat és leányaikat a családi rend és fegyelmhez.

Ily nevelés mellett nem fognak irtózni aztán a családi élettől, nem lesz oly romlott a társadalmunk, de nem is lesz a társadalomnak annyi hyénája.

A birtokjogi viszonyok Szabadkán.*)

IV.

A város most a váltságdíj beszerzése végett a földbirtokot mind összeírván (lásd I. köt. 267.), az installáló Vlassic András kir. biztos meghagyása szerint kisebb-nagyobb részletekben, ki mennyit óhajtott, örök áron, személyes tulajdonjoggal a városi polgárságnak adta el s pedig elég jutányos áron: a városban házhelyért önként 6 dénár kellett fizetni, egy kapa szőlőért 1 frtot, egy hold kertért a város mellett 4 frtot. — Külső pusztai földekért 2000 ölnyi láncokban az I. osztályu földért 4 frtot, — a II. osztályuért 3 frt 50 krt, — a III. osztályuért 3 frtot.

Az egyes polgároktól is csak 6 évi részletekben kivántatott az őket illető váltságdíj befizetése egy e célra külön felállított cassa reuitionalis- vagy redemptionalis-ba.

Ezen váltságdíj a közlegelőkül használt területekre nem szólt, ezeket külön fizetés nélkül hagyta a város a polgárok használatára az állatok megváltott pusztabeli szántóföldek címén és arányában.

Vlassic András kir. biztos mindenkit az általa eddig használt föld birtokában megahagyott, de kötelességévé tette ezeknek s mindeniknek, aki földbirtokot akart szerezni, hogy siesseu magának polgárjogot szerezni és a földnek tulajdonjogát megváltani. — Nem polgárok, azaz csak városi lakosok, zsellérek földbirtokra nem tarthattak igényt. A polgárjog megszerzésére pedig csak tisztességes keresetű s becsületes egyéneknek engedett meg, akik mint háztulajdonosok is némi vagyonnal birtak és a polgári taksát lefizették.

1779. szept. 22-én küldettek ki a tanácsnokok a földek kiosztása és a polgároknak való átadása végett. Ezen munka sokáig tartott . . .

1780. máj. 22-én a tanács a folytonos civódás elkerülése végett és hogy minden polgárnak jusson a külső földből, kihirdette, hogy a polgárok öt osztályba osztva csak 100—200—400—600—800 lánc földet kaphatnak, többet nem; a fölös el fog tőlük vétetni.

A jó föld olcsósága vidéki és főrangu urakat is edesgette ide, akik terjedelmes földbirtokot vásároltak a várostól különösen Kelebia pusztán. Így vett 1780-ban Redl Ferenc udvari kamarai referendárius 600 láncot, Kardos György 258, Frankovics Antal 325

*) Mutatvány „Szabadka város története” II. kötetéből.

lanc első oszt. földet, Kászonyi Ferenc Bács vmegyei főjegyző, akinek a város a felszabadulás körüli érdemeiért ígért volt földet, 1781-ben $32\frac{1}{2}$ és más testben $94\frac{6}{8}$ láncot vett; Kereszturi József udv. ágens 1780. dec. ben 600 láncot, egy Renzenberg Antal nevű pap is 1780-ban 100 láncot. A két utóbbit a város a polgári díj alól felmentette, Kereszturit mint a város ügyvivőjét, Renzenberget pedig magyar történírói működése iránti elismerésből. Báró Orcy pedig Ludas pusztában vásárolt földet, ugyanitt vett Szabó János is Szegedről 100 láncot 1780-ban. Mindezek meg is fizették az illető váltságot.

A külső földbirtokkal azonban a privilegium 15. §. értelmében azon kötelezettség is járt, hogy az illető városi polgár legyen s hogy itt a városban tisztességes házat építsen magának, melyben vagy személyesen lakják vagy megbízottat tartson, aki a külső földbirtokkal járó közterheket viseli. A városi tanács ezeu urakat e körülményekre figyelmeztette is és kijelenté nekik, hogy csak úgy érzi magát általok igazán megtisztelve, ha itt a polgári jogot is megszerzik és tisztességes lakóházzal díszítik a várost. Azonban többszöri felszólításra és sürgetésre sem tette meg mindegyik e kötelezettségét, minek következtében az illetők a földbirtok hasznát élvezvén, részöket a közterhből (mint katonatartás, fuvarozás) az itt lakók vállaira hárították. Helybeliek is éltek e politikával és hogy kéznél ne legyenek, a legtovábbra eső pusztákra telepedtek. — Ezen körülmény sokszor heves vita tárgyát képezte és még 1788-ban is fenyegető sürgetésre készíté a városi tanácsot, hogy elveszi az illetőktől a földbirtokot, ha kötelezettségöknek nem sietnek eleget tenni.

(Folyt. köv.)

Nyílt levél a szerkesztőhöz.

Tisztelt Szerkesztő ur!

A „Himnusz“-ügyének Szabadka város e hó 17-iki közgyűlésén történt tárgyalásakor, mint arról utólag értesültünk, Mamuzsich Mátyás prépost-plébános ur azon kijelentést tette: őt senki sem kérte föl arra, hogy a szt. Teréz templomban a magyar nép „Himnusz“ elénekését megengedje, s így az engedély megadását meg sem tagadhatta; és hogy velünk csupán arról értekezett hogy az offertoriumra magyar ének énekelhető-e?

Ezzel szemben köteleességünknek tartjuk az igazság érdekében a tényállást következően előadni.

Egy nappal ő Felsőge a királyné 1890. évi november 19-iki névnapja előtt mi mint a szabadkai dalegyesület kiküldöttjei fölkerestük a plébánia hivatalos helyiségében a prépost urat, és bejelentettük, hogy a másnap tartandó ünnepélyes istentiszteleten a dalegyesület két éneket szándékozik énekelni és pedig offertoriumra Beethoven „Isten dicsősége“ című himnusát magyar szöveggel, a mise végén pedig Erkel himnusát. Erre a prépost ur örömet fejezte ki a fölött, hogy daltestületünk is akarja az istentiszteletek ünnepélyességét közreműködésével emelni, azonban sajnálattal jelentette ki, hogy az offertoriumra az egyházi főhatóság által helyben hagyott szabályzat szerint csak bunyevác szövegű népének énekelhető. A mi pedig a magyar „nép himnuszt“ illeti, azt a mise végével a templomban elénekelni egyáltalán nem engedheti meg. Kérdésünkre ezt azzal indokolta, hogy először mert ez nem elfogadott egyházi ének, s másodsor mert annak elének-

lése „nemzetiségi érzékenykedésre adhat okot.“ Alulírottak azon megjegyzésére, hogy miután az osztrák néphimnusznak (Gott erhalte) eléneklése jogos és méltányos „érezékenykedésre“ csakugyan okot adhat, akkor miért éneklék azt a mise végén? azt felelte, hogy a magyar néphimnusszal együtt a Gott erhaltét is kiküszöbölte a templomból s most az ünnepélyes misék végén a szentség kitételekor magyar szövegű egyházi dal (szent vagy uram stb.) énekeltek.

A prépost ur ezen kijelentése után eltávoztunk s küldöinknek kiküldetesünk eredményéről beszámoltunk.

Szabadkán 1892. június hó 23-án.

Fogadja t. szerkesztő ur tiszteletünk nyilvánítását.

Dr. Brenner József.
ügyvéd.

Kosztolányi Árpád,
főgyms. tanár.

Mi a tanulság ebből?

Az, hogy a lelkész, kinek a hazugság ellen kell hivei között szent beszédet tartani, egy városi közgyűlésen, száz ember és hivei előtt nem mondott igazat.

„Vizet prédikál, de maga bort iszik“, még pedig sokat. Szerk.

Konstantinápolyba.

Gróf Széchenyi Ödön pasa 30 éves tűzoltói működésének jubileumát a magyarországi tűzoltó egyesületek Konstantinápolyban fogják megünnepelni. A budapesti önk. tűzoltó testület parancsnoksága által ez ügyben megindított mozgalom meleg rokonszenvre talált nemesak a szorosabban érdekelt tűzoltó-testületek, hanem azokon kívül álló mindazon társadalmi körökben, melyek gróf Széchenyi pasának a magyarországi tűzoltó intézmény körül szerzett felejthetlen érdemeit kellőleg méltányolni tudják. És gróf Széchenyi méltán rászolgált arra, hogy szélesebb körökben is elismeréssel adózzanak iránta! A Konstantinápolyba való kirándulás rendezésével a kedvezményező tűzoltó parancsnokság a m. kir. államvasutak budapesti menetjegy irodáját bizta meg és annak az e téren elismert szakavatottságának segítségével állapította meg a programot, mely a kirándulás legkisebb részleteire kiterjed. Különös súlyt fektetett a rendezőség arra, hogy kevésbé tehetőseknek is módjukban álljon a kirándulásban résztvenni és ez okból a részvételi díjak — ide értve teljes ellátást, a konstantinápolyi 5 napi tartózkodás idejére — (I. oszt. 175 frt, II. oszt. 140 frt, III. oszt. 115 frt.) a lehető legkedvezőbbben szabályoztattak. Mint hírlik, a nemzeti kaszinó köréből is többen részt vesznek a kirándulásban, mire való tekintettel a menetjegyiroda gondoskodott arról is, hogy a vonattal hálókoesi is közlekedjék. A hálóhelyért 18 frtnyi külön díj fizetendő. Programmal ingyen és bérmentve a városi menetjegyirodában (Hungária-szálló) kaphatók.

Közgazd., ipar, kereskedelem.

A megdőlt vetések kezelése.

Országszerte a panasz, hogy az utóbbi időben uralkodott zivatarok és esős időjárás miatt az erősebb vetések megdőltek s így sok helyen a rozsda mutatkozik, de ott is, ahol ez be nem áll, a fekvő maradt vetés kalásza legtöbb esetben üres maradt, vagy csak kevés és szorult szemet fog hozni.

Kormos Béla kiváló gazda praktikus egyszerű eljárást ajánl az így megdőlt gabona felállítására.

Mint hogy tapasztalatom szerint — írja — a megdőlt gabonát a gazdák rendszeren sorokra hagyják s ez által úgy maguknak, mint a közgazdaságnak is roppant kárak van s ily baj orvoslásáról még mitsem olvastam, legyen szabad most, midőn még nem egészen késő, egy eljárásra felhívnom a közfigyelmet, mely által a kár nagyobb, sőt sokszor legnagyobb részét elháríthatjuk s mely eljárás mibe sem kerül s mindenki által könnyen megtehető.

A múlt évek egyikében egy tábla roppant buja buzavetésemet éppen ily időtájban egy vihar úgyszólván lemángorolta. Az Isten és a természettől vártam néhány napig a segítséget, de biz az én szép búzaterméssem fekvő maradt.

Olvastam gazdasági könyveket, tanácsokat, kérdeztem fűt-fát. Mindenki adós maradt a jó tanácsokkal. A legtapasztaltabb gazda is csak annyit mondott, hogy a hol csak összekuszálta a vihar a vetést, ott nem lesz teljes kár, de ahol simán fekszik, ott egyáltalán nincs segítség.

Ekkor jutott eszembe, hogy segíts magadon és az Isten is segít.

Ha az összekuszált vetés még nem teljes kár, úgy én is megmenthetem lemángorolt vetésemet, ha összekuszálom s így a kalászok egy részét felemelem és a szorosan egymásra tapadó buzaszálakat fellázítva, a levegő behatását lehetővé teszem.

Egy óra alatt kész volt négy, e célre készített eszköz. Egy másfél-, vagy kétöles könnyű rudra ráerősítettem egy méter hosszú hegyeses s hegyén befelé görbe karót, úgy, hogy körülbelül úgy nézett ki, mint egy fakasza és ezzel nekiállítottam embereim egy részét a munkának, de külön-külön darabon. A munkás ezt a kaszaféle eszközt alávágyja a fekvő vetésnek s aztán a rajtlevő gabonát maga felé huzta, illetve felállította, vagyis inkább felhajtotta, sokszor magafelé átdöntötte. — Az egész eljárás úgy ment, mintha kaszált volna, azzal a különbséggel, hogy nem előre, de visszafelé haladt a munkában és ha egy sorral készen volt, másik rendet kezdett. Egy munkás egy nap 4—6 holdat felrázott és munka után úgy nézett ki a vetés, míg előbb egész apos volt, nintha csak a szél kuszálta volna össze. Az eredmény meglepő volt.

Mert az aratásnál kitűnt, hogy az így felrázott vetések még nagyon szép termési, 5—6 mázsát adtak s a szorult szem legfőleg 10%-ot tett ki, ellenben szomszédaim hasonló vetése, valamint egy távolabb levő kis darab, mely próbaképen tisztára hagyatott, alig adtak 2 mázsa ocsut.

Kérem a mi tisztelt gazdatársainkat, kiknek ily lemángorolt vetésük van, próbálják meg most midőn idő van, e semmi költségbe nem kerülő s kárt nem okozható egyszerű eljárást.

Törvénykezés.

«Spanga», mint vádlott szerepelt tegnap a szabadkai kir. törvényszéknél. E névre azonban ma Hubay Dezső mopszlija hallgat. Ez a mopszli megcsipte Berkes bácsi ismert bírósági kézbesítő lábikráját, a ki majdnem 4 héttig viselte a harapás nyomát. Ezért aztán törvényre vitte ügyét, kérte «Spanga» gazdáját gondatlanság miatt megbüntetni, de miután bebizonyított, hogy «Spanga» igen csendes, sőt gazdájával kávéház látogató törzsvendég, a törvényszék panaszlótat felmentette.

Tudatlanság miatt elítélve. A báth-monostori volt bíró Szabó István 1887-ben hivatalos bizonyítványt állított ki Szelletics István ottani lakos vagyoni állapotáról, melyben azt

mondta, hogy a 180 frt pénzbírságra elítelt Szelletics vagyontalan, s így az elítelt a 100 frt helyett 10 napra elzárattott. Később kiderült, hogy Szelleticsnek 30 hold földje, háza és gazd. felszerelése is van. A volt bíró ropant ügyetlenül védekezett, s a törvényszék hamis községi bizonyítvány kiállítás vétsége miatt 18 napi elzárás és 10 frt bírság megfizetésére ítélte.

Törvényszéki kis komédia. Az új törvényház minden szobája és termeiben van az: «jegyzék a helyiségben lévő szerelvényekről.» Jegyzék van, — ismételjük, — de a jegyzékbe felvett szerelvényeket soha nem látta senki. Így például a védők számára fenntartott szobában a jegyzék így szól: «1 db. hosszú asztal; — 8 db. bórrel bevont szék; — 1 db. mozdószeke; 1 db. iratszeke. De ezek nincsenek így meg. Hiányzik a kis asztal és hiányzik az iratszeke. A többi ugyan megvolna, de vajjon minek ott a mozdószeke ha se mozdótál, se üveg, se törülköző nincs? Azután a mi ott van is, nincs letisztítva soha poros, piszkos ott minden. Szóval: az ügyvédi karról mindenütt kitűnően (?) gondolkodnak.

A „Szabadság“ legközelebbi száma a június 29-iki ünnep miatt sem kedden, sem csütörtökön, hanem szerdán jelenik meg.

H I R E K.

Értesítés. A helyb. közs. polg. leányiskolában a f. tanévet bezáró vizsgálatok június 27. 28. napjaiban d. e. 8 —, d. u. pedig 2 órától kezdve — az ének vizsgálatokkal egybekötött zárünnepély pedig jun. 30.-án d. e. 10 órakor fog megtartatni. Ugy a vizsgálatokra mint a zárünnepélyre a szülőket meghívja tisztelettel Takács Ede igazgató.

A színügyi bizottság a következő tagokból szerveztetett: Sziebenburger Károly, Mamuzsics Ágoston, Dr. Antunovics József, Vermes Béla Olsavsky Jenő, Dr. Milkó Izidor, Geiger A. Mór, Vojnics István (Gáborfi), Dr. Petrovics Dusan, Dr. Vojnics Lajos, Vojnics Imre, Birkáss Gyula, Dr. Demidor Imre, Haverda Boldizsár, Dr. Sziklai Soma, Milassin Ignác.

Eljegyzés. Dr. Polgár Gusztáv szt.-Gálról, jegyet váltott Weiss Hermina kisasszonytól Bajmokról.

Hajsza a főkapitány állásért. Eddig nem kevesebb mint 8 jelölt van Hevér hivatali örökségére, s még néhány titkos aspiráns is akad. Már megkezdődött a főispánhoz való zónázás is, de ez egyszer felteszszük Kállayról, hogy minden párttekinet mellőzésével csupán Szabadka közbiztonságára való tekintet fogja az állás betöltésénél vezérelni.

A kereszt, ez a szent jelvény minden bűnügyi végtárgyalásnál ott diszlik a törvényszék zöld asztalán. Vajjon miért van az ott? Hisz évek sorozata óta a keresztre senki nem esküszik. Ha ott a kereszt, akkor ott kellene lenni péld. a zsidó vallásfelekezeti vallásos jelvényeinek is; mert a törvénykezés nem felekezeti.

1848-49-i szabadságharozói emlékek kiállításának főrendezője értesíti az országban levő egyesületeket és a községek elöljáróit, hogy Kossuth Lajos 90-ik szülés napja alkalmából rendezendő országos ünnepélyességek emeléséhez a községeknek és egyesületeknek huszezer példány életnagy fényképutánzatú Kossuth arcképet ajándékoz a gyűjtemény rendezője. Ezen arcképeket egészen ingyen és

bérmertve küldi meg az 1848-49-i ereklye gyűjtemény valamennyi községnek (még a legkisebbnek is) és valamennyi egyesületnek (9000 egyesület van), mihelyt a község elöljárósága vagy az egyesület elnöksége, aláírásával és pecsétjével ellátott levélben tudatja a Kossuth ünnepély rendezését és ez alkalomra az ajándék kép elfogadását. Ugyanez alkalommal a rendezőség felkéri a községek és egyesületek elöljáróit közreműködni arra, hogy a fővárosi vigadóban lévő ereklye gyűjteménynek küldjenek 1848-49-i emlékeket, különösen nemzetőri kaszákat, öltözeteket, felszerelési tárgyakat, okmányokat és proklamációkat. A gyűjtemény mindent megvásárol vagy képekért becserél.

Megszurkált atleta. A hipodrom erőművészeit megbicskálták a Georgovics-féle házban levő kocsmában duhajkodó legények. A főhős bizonyos Faragó nevű mészáros, ki a vendéglátára már azért is haragudott, mert dicsekedett vele hogy pár év előtt Racsmányt is földhöz vágta. Ime a hipodrom mutatóványok egyik következménye, mely mindenütt ismétlésre talál.

Megbekrosodott lovak. Szabadkán a nagykereskedőknél bevett szokás, hogy 10 kr szállítási díj megtakarítása czéljából a telt petroleumos hordókat raktáraikból a vevők üzleteihez a főtéren keresztül odasétáltatják. Így történt tegnap, hogy a Kossuth-utcán haladó szegedi ember lovai ettől az előtűk ismeretlen járműtől megbokrosodva nekirentottak a «Pest» kávéház előtti leanderek egyikének. A kocsi felborult, összetört s ezer a szerencse, hogy a rajta ülő gazda és nejeinek semmi baja sem történt. Az ott álló rendőr a helyett, hogy az illető petroleumos hordót sétáltató kereskedő nevét feljegyezze, nyugodtan nézte, hogy a derék szálloda bérlő a szegény, amugy is elég kárt szenvedett gazdát 5 frttal megsarcolja. Ilyen is csak a szabadkai rendőrség szeme látára történhetik meg.

Nyomozás. Csajkás András 34-éves, rom. kath. nős közép termetű, hosszas arcú himlő helyes, fekete hajú, borotvált arcú, kis ovál szakállal, vékony sugár barnás bajszú, ruházata pórias, egyik lába dagadt, folyó évi június hó 17-én virradóra Futó Ilona nevű neje keletiből lakásáról ismeretlen helyre eltávozott. Örültségi tünetek látszottak rajta.

Halálozás Balázs Piri Ferencz helybeli jőnévű polgár, folyó 1892. évi június hó 22-én reggeli 7 órakor életének 38-ik s boldog házasságának 15-ik évében rövid szenvedés után meghalt. Áldás és béke lebegjen porai felett!

Hirtelen halál. Farkas Balázs 49 éves a szarvas vendéglőben pinczér volt, f. hó 23. reg. 1/2 5 órakor szívméghüvés következtében hirtelen elhunyt. Béke vele!

— **Mikor a „nassága“ haragszik,** akkor pofozkodik. Nem tudhattuk meg nevét, s így nem szolgálhatunk vele, csupán tény az, hogy kedden e hó 21-én reggel egy nassága felképzelt egy 53 éves éltes polgár asszonyt. A bántalmazott azt mondja hogy a pofozkodás oka előtte ismeretlen.

A hercegprimás és a párbaj. A párbaj mania ellen Vaszary Kolos esztergomi primás megtalálta a jó gyógyszert. Egyik hivatalnoka párbajt vívott s az illetőt állásától nyomban elmozdította oly indoklással, hogy a király által szentesített törvényt közegei megtartsák.

Kézre került tolvajok. Pocsy Gergely rendőrbiztos erélyes nyomozásának köszönhető hogy Kollár József keletiből lakostól f. hó 12-én virradóra ellopott 6 darab disznó megkerült.

Nevezett biztos 3 darabot Lojek Mihály és 3 darabot Berkes István helybeli lakosoknál (a majsai szállókban) megtalált.

FELELŐS SZERKESZTŐ és LAPTULAJDONOS
SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

40. sz.

Felhívás.

A szabadkai m. kir. állami tanítónőképző intézet részére a f. évi szeptember 1-től, 1893. évi augusztus végéig szükségelt élelmi és egyéb cikkek szállításainak biztosítása végett felhívtnak mindazok a kik *zsemle, kenyér, hus, zsír szappany, tűzifa, fűszerneműek, petroleum és liszt* szállítására vállalkozni kívánnak, hogy ez iránti írásbeli reájuk kötelező zárt ajánlataikat — ovadékpénz nélkül — f. 1892-ik évi június hó 29-én esti 6 óráig a képezde igazgató tanácsára czimezetten ugyancsak a képezde igazgatói irodájában nyujtsák be.

Az igazgatótanács által elfogadott ajánlatok betérjesztői erről, ovadék letevése és a szerződés megkötése végett az intézeti gondnok által fognak értesíteni.

Szabadkán, 1892. június 23.

Polyákovits Alajos,
intézeti gondnok.

282 vh. szám. 1890

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1891. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Szabadkai kir. járásbírótság 4668/890 számú végzése által Strem József javára, végrehajtást szenvedett Karsai Bertalan ellen, 100 frt tőke és jár. követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 363 frtra becsült szobabútorok, két lóra szerszám, egy szállító szekér, tíz üveg cognac és három doboz őrlött kávé hól álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 5879/892 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a Szabadkai városház előtt leendő eszközzésére 1892-ik június hó 28-ik napjának dél előtt 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen — az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében — a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az 1881. évi LX. t.-c. 111. §-a értelmében, kik az árvereltetni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben az, hogy részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírottnál egy példányban írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak. — Végre kötelesek hérbe- vagy haszonbérbe adók az 1881. évi LX. t.-c. 112. §-a értelmében azon követelés összegét, melyre nézve törvényes zálogjogot igényelnek, az árverés megkezdéseig alulírottnál bejelenteni.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szabadkán 1892. évi június hó 16-ik napján.

Straszer Henrik
kir. bírósági végrehajtó.

189. kgy. sz. 8861.

Pályázat.

Szabadka szab. kir. város törvényhatóságánál üresedésben levő 1620 frt. évi fizetéssel és szabályszerű nyugdíj jogosultsággal kapcsolatos rendőrkapitány s 700 frt fizetés szabályszerű nyugdíjjogosultsággal egybekötött II. oszt. pénztári tisztii állomás betöltése végett 1892. évi július hó 5-ig ezennel nyilvános

pályázat nyitattik, felhívják ennél fogva mind-azok, kik ezen állomást elyernyi óhajják, hogy folyamodványukat végzett tanulmányaikról és eddigi alkalmazásukról szóló bizonyítványaikkal felszerelten a fentebb kitett határnápig méltóságos Kállay Albert urhoz, Szabadka város főispánjához címezve a polgármesteri hivatalhoz nyujtsák be.

Kelt Szabadkán, 1892. évi június hó 18. n.

Mamusich Lázár,
polgármester.

Bor eladás.

Alulirt pinczészet részéről közhírré tétetik, miszerint **Krämer György** német palánkai lakos f. é. május 1-től kezdve a herceg Odescalchi-féle saját termésű szerémi bornak (asztali bor, csemegebor, cognak és szilvórium) 0.7 literes üvegekben kicsinybeni elárúsítására feljogosítottik.

Az elárúsítás a hercegi pinczészet ellenőrzése mellett történik; minden palack dugaszán a hercegi pinczészet pecsétje bele van égetve.

Herceg Odescalchi-féle pinczészet.
Ilok. Szerémszég.

1—5

Fertőző betegségek

ellen orvosilag ajánlva a

Jules Clairmont & Co.

tisztán kezelt francia-cognac.

Magyarországi főügynökség:

Junger S. Budapest,

Terézkörut.

4—4.

MÁCSKOVITS és SCHÖNSTEIN

első szabadkai

Tégla és cement

áru gyára, Szabadkán.

Ajánlják saját gyártmányu dísz- és fal-téglákat, cement, mosaik és járda lapokat. *Vállalkoznak:* Granitterazsó, betonirozások, csatornázások, szökőkutak, kút-kagylók, medencék, cement és mosaik lapokali kövezések és minden egyéb cement munkák elkészítésére.

Megrendeléseket elfogad:

Schönstein Mór és fia,

I. kör, Kőlcsey-utca 252. sz.

8—25

REGEDI

legtisztább égvényes
savanyukút
legjobb frissítő és asztali ital

kipróbált szer köhögés, torokbajok, gyomor- és hólyaghurut ellen.

Prospektusok minden elárúsító helyen, ugy az IGAZGATÓSÁGNÁL RADEIN úrúdben Stájerben.

8—20

LANDESMANN LIPÓT

a Nagym. Miniszt. által nyilvánossági joggal felruházott

VI osztályu mag. polgári fiu-iskolája

és

NEVELŐ-INTÉZETE

Szabadkán. (Vojnits Dénes-ház)

a Gálfi-féle gyógyszerár mellett.

Ezen iskola előkészít a keresk. akadémia, középipartanoda, mintarajz-tanoda, hadapród-isk. és Ludoviceum számára; képesít többféle állami hivatalra, vasuti, kereskedelmi, ipari, biztosító és pénzügyintézeteknél való alkalmaztatásra. Folytatólag átléphet a tanuló a gazdasági, erdészeti, állatorvosi közép-intézetekbe. Növendékek tisztességes ellátásban, gondos vallás-erkölesi nevelésben és rendszeres pótktatásban részesülnek. Folytonos felügyelet, mérsékelt díjak. Értesítő kívánatra bármikor.

Szünetidőben előkészítő tanfolyam.

2—12

Az ásványvizek királya

Borszékeni savanyuvíz

minden eddig ismert ásványvizek között a legrészegényesebb.

Általánosan ismert kitünő asztali és üdítő-ital.

Főraktár: Szabadka és vidékére,

7—8

ROZNOFSZKY JÓZSEF

fűszer-, csemege-, ásvány- és gyógyvíz kereskedőnél Szabadka, Főter.

Hollandi Életbiztosító részvénytársaság.

(Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente)

Amsterdamban.

A legelőnyösebb feltételek és módzatok mellett köt biztosításokat

az ember életére.

1891. végeig 31 és fél millió forint biztosítás köttetett.

Magyarországi vezérképviselőség:

Budapest, Koronaherceg-u. 20. sz.

Igazgató: Tolnay Lajos min. tanács. országos képviselő.

Vezértitkár: Stuller László.

A vezérképviselőség mindennemű kérdésre szívesen szolgál felvilágosítással.

Referenciákat a „Magyar Általános Hitelbank“ ad.

Szabadkai megbízott és főügynök: **Karsai Bertalan.**

Csakis a világhírű **zigarettapapírost** használjátok

Les Dernières Cartouches

BRAUNSTEIN FRÈRES párisi

gyárából 65., Boulevard Exelmans.

E gyártmány a papiripar diadala, a cigarettapapír eszményképe.

Ezen cigarettapapíros és cigarettahüvely gyári raktára:

Bécs, I. Schottenring 25.

Valódi francia cigarettahüvely a „Les Dernières Cartouches“-papírból készítve melynek minden doboza „Braunstein Frères“ cégét viseli, Szabadkán Jó Gusztáv urnál kapható.

6—25.